

vidt den foregaaende Landbrugsminister har handlet fuldt korrekt eller ikke. Det er noget højest besynderligt, der viser sig at være foregaaet her. Der tildeles Husmandsforeningerne til deres Planteavlsvirksomhed et Statstilskud, som er lig Halvdelen af de Udgifter, de forlods have afholdt dertil. De indgive Kvartalsopgørelser til det og det Beløb og faa derefter Statstilskuddet udbetalt. Saa viser det sig, da det endelige Regnskab fremkommer, at det kun lyder paa halvt saa store Summer som de 4 Kvartalsopgørelser tilsammen. Der er altsaa et Forhold, som ikke kan skyldes Ukyndighed i Bogføring eller lignende Kejtethed eller Ukendskab. Husmandsforeningerne skulle have Tilskud til de Udgifter, de forlods have afholdt, og de opgive at have afholdt et Beløb af, saa vidt jeg husker, ca. 10,000 Kr. og faa saa udbetalt ca. 5,000 Kr. Efter det endelige Regnskab ser det ud til, at de kun have afholdt Halvdelen deraf, og dog faa de dette Statstilskud udbetalt. Denne Brevveksling viser, hvilke Forhold der har hersket i disse Foreninger. Det, at disse Oplysninger paa den Maade ere komne frem, skaber den største Uro. Vi se dels Karl Hansen, Ankerstræde, dels andre tale om den Skandale, det vilde være, om dette kom offentligt frem. Der er en Uorden, som fører til det mærkelige Forhold, at Planteavlsudvalget ligger med Penge, som det ikke kan blive af med. Der har været en bundløs Uorden og tillige noget, som ikke kan skrives paa Uordenens Regning, og som ogsaa antydes i Brevene, nemlig, at man ikke plejer at tage det saa nøje med til Punkt og Prikke at opfylde de Betingelser, der opstilles for at faa Statstilskud.

Det forekommer mig ret foruroligende, at slikt kan finde Sted, og det er egentlig forbavsende. Jeg er ikke Specialist i Husmandssager, men saa vidt jeg kender denne Samfundsklasse, har den forekommet mig at bestaa af Folk, der, ligesom heldigvis de fleste af vor Nation, gennemgaaende ere retsindige og hæderlige. Jeg mæner oven i Købet at have gjort den Erfaring, at Smaafolk i det hele taget pleje at være ret ængstelige og omhyggelige, naar der er betroet dem Pengemidler, som de skulle anvende paa andres Regning, og at være ret omhyggelige med at aflægge Regnskab derfor. Det ser derfor for mig saadan ud, at naar denne Omhyggelighed her ganske er forsvunden og har vejet Pladsen for noget, som det vistnok ikke er for stærkt et Udtryk at kalde Demoralisation, saa synes det ikke at kunné være

opstaaet af sig selv. Det forekommer mig, at det maa være en Lære, hvori disse Folk have faaet Undervisning fra anden Side, fra Folk, der tidligere have befattet sig med saadant noget, at det er en Demoralisation, som har bredt sig fra det ene Sted til det andet, og som det vilde være i højeste Grad heldigt at faa stoppet. Jeg ved ikke, hvorfra denne Demoralisation har bredt sig. Naar man er udenforstaaende, spørger man sig selv: Hvordan gaar det andre Steder? Hvordan gaar det f. Eks. i Landboforeningerne, som oprindeligt have haft saadanne Bevillinger? Er det muligt, at det kan være derfra, Demoralisationen har bredt sig? Er det dér, man handler saa let med de Statstilskud, som i rigeligt Maal bevilges disse Foreninger? Det forekommer mig at være den Moral, som udenforstaaende, der ikke ere interesserede i Debatten mellem de to Regeringer, maa uddrage, og det forekommer mig, at det er rimeligt at henstille til den højtærede Landbrugsminister, om han ikke vil meddele Tinget, hvorvidt den Demoralisation, han har truffet i Husmandsforeningerne, indskrænker sig til disse alene, eller om der er Tegn til en lignende Demoralisation i andre Foreninger, som nyde Tilskud af Staten, og hvilke Skridt der er foretaget fra Regeringens Side for at komme denne Demoralisation til Livs og paa ny indskærpe Befolkningen i alle Samfundslag, at overfor Statstilskud maa man ikke blot vise almindelig Hæderlighed og Ærlighed, men at de forpligte sig til den største Korrekthed og Samvittighedsfuldhed i Opfyldelsen af de stillede Betingelser. Det er den Side af Sagen, jeg gerne vil fremdrage, og jeg vilde sætte megen Pris paa at høre den højtærede Landbrugsminister udtale sig om, hvorvidt den Uro, disse Oplysninger skabe, virkelig er begrundet, om der virkelig er Grund til at nære den, maaske endogsaa i større Omfang, end Oplysningerne vise. Til sidst vil jeg gøre nogle Bemærkninger med Hensyn til det Samraad, som har været angaaende Taarbæk-Fortets Beliggenhed. Den Bevægelse, der har rejst sig i Taarbæk, skal jeg ikke særlig komme ind paa. Den kan have forskellige Bevæggrunde. For saa vidt den hidrører fra Forsvarsnihilisme, er jeg selvfølgelig alt andet end tilbøjelig til at billige den. Hvis den hidrører fra Folk, der ikke ere forsvarsnihilistiske, men egoistisk finde, at de Ulemper, som et Forts Nærhed fremkalder, ville de ikke finde sig i, maa jeg efter mine Anskuelser paa samme Maade afvise den.